

Nordjyllands Amtskommune
Amtsgården
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

27 MRS. 2002

Dato:
Kontor: 1. kommunekontor
J. nr.: 2001/1073/080-1
Sagsbeh.: HBR
Fil-navn: kon/patientjournaler2

I brev af 21. marts 2001 (j. nr. 0-43-002-98) har Nordjyllands Amtskommune anmodet Indenrigsministeriet, nu Indenrigs- og Sundhedsministeriet, om en udtalelse om, i hvilket omfang amtsrådsmedlemmer har ret til sagsindsigt i patientjournaler i tilfælde, hvor journalerne er en del af det underliggende materiale for en sag, der er optaget på dagsordenen for et amtsrådsmøde.

Nordjyllands Amtskommune har i den forbindelse henvist til, at adgangen til efter lov om patienters retsstilling at videregive fortrolige oplysninger om en patient til andre end sundhedspersoner er mere begrænset end amtsrådsmedlemmers adgang til sagsindsigt efter lov om kommunernes styrelse.

Nordjyllands Amtskommune har vedlagt et af amtskommunen udarbejdet notat om problemstillingen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal i den anledning udtale følgende:

1. § 9 i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 629 af 29. juni 2001) har følgende ordlyd:

"§ 9. Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen har som led i varetagelsen af sit hverv ret til at gennemse sagsmateriale, der i endelig form foreligger i kommunens administration.

Stk. 2. Begæring om sagsindsigt efter stk. 1 skal rettes til borgmesteren og angive den sag eller det materiale i en sag, som ønskes gennemset.

Stk. 3. Borgmesteren kan begrænse retten til sagsindsigt, når det er nødvendigt af hensyn til sagernes ekspedition, eller når adgang til sagsindsigt i øvrigt vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder.

Stk. 4. Et medlem har ret til efter anmodning at få tilsendt kopi af sagsmateriale, hvori den pågældende har ret til sagsindsigt, jf. stk. 1-3. Kommunalbestyrelsen kan dog fastsætte nærmere retningslinjer for udøvelsen af retten til at få tilsendt sagsmateriale, herunder begrænsninger i retten hertil, når det findes nødvendigt."

Retten til sagsindsigt efter den kommunale styrelseslovs § 9 er knyttet til varetagelsen af hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem henholdsvis udvalgsmedlem. Det materiale, der begæres sagsindsigt i, skal derfor vedrøre et anliggende, som vil kunne indbringes for kommunalbestyrelsen henholdsvis udvalget som kompetent organ.

Retten til sagsindsigt omfatter alle dokumenter, der vedrører sagen. Retten til sagsindsigt omfatter også dokumenter, der er undtaget fra offentlighed efter lov om offentlighed i forvaltningen. Også materiale, der befinder sig på (amts)kommunale institutioner, herunder sygehuse, er omfattet.

Der henvises til den kommenterede kommunale styrelseslov, 2000, side 33 og 34.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse er det grundlæggende hensyn bag bestemmelsen om sagsindsigt at sikre, at kommunalbestyrelsesmedlemmer har det fornødne faktiske grundlag for bl.a. at kunne indbringe ethvert spørgsmål om kommunens anliggender for kommunalbestyrelsen, jf. § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse. Retten til sagsindsigt omfatter således som udgangspunkt også fortrolige oplysninger, der ikke eller kun i begrænset omfang kan videregives til andre. Dette gælder som udgangspunkt også oplysninger, der er fortrolige efter lov om patienters retsstilling.

Efter § 1, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse finder lovens bestemmelser anvendelse på alle forhold i den kommunale styrelse, medmindre andet er særligt hjemlet i lovgivningen.

2. § 4, § 26 og § 27 i lov om patienters retsstilling har følgende ordlyd:

"§ 4. Ved sundhedspersoner forstås i denne lov personer, der er autoriseret i henhold til særlig lovgivning til at varetage sundhedsfaglige opgaver og personer, der handler på disses ansvar.

§ 26. Med patientens samtykke kan sundhedspersoner til andre formål end behandling videregive oplysninger om patientens helbredsforhold, øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger til myndigheder, organisationer, private personer m.fl.

Stk. 2. Videregivelse af de i stk. 1 nævnte oplysninger kan uden patientens samtykke ske, når 1) det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives og oplysningen må antages at have væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling,

2) videregivelsen er nødvendig til berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, sundhedspersonen eller andre eller

3) videregivelsen er nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver.

Stk. 3. Den sundhedsperson, der er i besiddelse af en fortrolig oplysning, afgør, hvorvidt videregivelse efter stk. 2 er berettiget.

Stk. 4. Såfremt der videregives oplysninger efter stk. 2, nr. 2, skal den, oplysningen angår, snarest muligt herefter orienteres om videregivelsen og formålet hermed.

§ 27. Samtykke efter § 26, stk. 1, skal være skriftligt. Kravet om skriftlighed kan dog fraviges, når sagens karakter eller omstændighederne i øvrigt taler derfor. Samtykket skal indføres i patientjournalen.

Stk. 2. Samtykke efter stk. 1 bortfalder senest et år efter, at det er givet.

Stk. 3. Sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om det i stk. 1 nævnte samtykke."

Af forarbejderne til bestemmelsen i § 26 i lov om patienters retsstilling fremgår bl.a. følgende (Folketingstidende 1997-98, 2. saml., till. A, s. 541-542):

"Bestemmelsen omhandler videregivelse af helbredsoplysninger m.v. til andre formål end behandling m.v., dvs. andre personer, myndigheder m.fl. end de sundhedspersoner, der er direkte involveret i undersøgelse, behandling og pleje af patienten. Også i denne situation kræves der som udgangspunkt samtykke fra patienten til videregivelse, jf. stk. 1. Samtykket skal her være skriftligt, jf. § 27, da der her foreligger situationer, hvor der indhentes oplysninger, der typisk er tilvejebragt til andre formål end helbredsforanstaltninger.

[...]

I stk. 2 er angivet de situationer, hvor der kan ske en fravigelse fra hovedreglens princip om, at der altid skal foreligge et samtykke til videregivelse. Det forudsættes dog, at sundhedspersonen i almindelighed, medmindre der foreligger særlige grunde, forinden en videregivelse finder sted, forsøger at indhente patientens samtykke. Endvidere forudsættes det, at der aldrig efter stk. 2 må ske videregivelse af oplysninger i et videre omfang, end det er påkrævet efter formålet.

Efter nr. 1 kan videregivelse ske uden samtykke, når det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives. Der findes i gældende lovgivning en række bestemmelser, hvorefter bl.a. læger er forpligtet til at videregive fortrolige patientoplysninger, f.eks. bistandslovens § 17 (der pr. 1. juli 1998 afløses af lov om retssikkerhed og administration på det

sociale område, § 12), centralstyrelseslovens § 19, patientforsikringslovens § 17 m.fl. Med henblik på en øget beskyttelse af patientoplysninger lovfæstes det krav, som hidtil har været gældende i praksis nemlig, at der kun er pligt til at videregive sådanne oplysninger, der må antages at have væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling. Reglen vil navnlig have betydning i de situationer, hvor den rekvirerende myndighed fremsætter en meget bred formuleret begæring om at modtage oplysninger om en konkret patient. Det indebærer, at såfremt en patientjournal indeholder oplysninger, der ikke kan antages at have væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling, må disse oplysninger ikke videregives. Det kan f.eks. være oplysninger om ægteskabelige forhold og forholdet til ens pårørende, der må antages at være uden betydning for den myndighed, der anmoder om oplysningerne.

[...]

Efter nr. 3 er der mulighed for at videregive oplysninger til en myndighed med henblik på, at myndigheden kan udføre sine tilsyns- og kontrolopgaver. Det er dog kun de oplysninger, som er nødvendige til det konkrete formål, der må videregives efter denne bestemmelse. Følsomme oplysninger, der er irrelevante for behandlingen af den administrative sag, må ikke videregives. Der vil normalt være hjemmel i anden lovgivning til, at en offentlig myndighed kan indhente oplysninger til brug for tilsyns- eller kontrolfunktionen. Bestemmelsen tager imidlertid også sigte på, at eksempelvis sygehusadministrationen eller amtets sygehusforvaltning kan indhente oplysninger vedr. patienter til brug ved tilsyns- og kontrolopgaver. Det forudsættes, at udlevering af oplysninger efter denne bestemmelse kun vil finde sted i begrænset omfang, og således at der ved en eventuel videregivelse af oplysninger om patienten udfærdiges en redegørelse eller lignende til brug ved det konkrete formål. Der vil også i medfør af bestemmelsen kunne videregives oplysninger til en administrativ instans som led i klagesagsbehandling."

Af pkt. 5.1 og pkt. 5.2 i vejledning nr. 161 af 16. september 1998 om information og samtykke og om videregivelse af helbredsoplysninger fremgår bl.a. følgende om videregivelse af helbredsoplysninger til andre formål end behandling:

"Der kan således med patientens skriftlige samtykke videregives helbredsoplysninger mv. til andre personer, myndigheder m.fl. end de sundhedspersoner, der direkte er involveret i undersøgelse, behandling og pleje af patienten. Kravet om patientens skriftlige samtykke gælder, uanset om oplysningerne videregives inden for sundhedssektoren, fx til sygehusets administration eller til amtskommunen eller til private organisationer og virksomheder uden for sundhedssektoren."

Reglerne om videregivelse af fortrolige oplysninger om en patient i lov om patienters retsstilling omfatter enhver videregivelse af sådanne oplysninger fra en sundhedsperson til andre, herunder videregivelse af sådanne oplysninger til andre i den amtskommunale administration. Kun videregivelse af sådanne oplysninger fra en sundhedsperson er omfattet. Reglerne i lov om patienters retsstilling omfatter ikke en eventuel senere videregivelse af de pågældende oplysninger til amtsrådet fra andre i den amtskommunale administration end en sundhedsperson.

Videregivelse af oplysninger fra en sundhedsperson som følge af en begæring om sagsindsigt fra et medlem af amtsrådet er en videregivelse til andre formål end behandling. En sådan videregivelse er omfattet af videregivelsesreglerne i § 26 og § 27 i lov om patienters retsstilling.

3. Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at amtsrådsmedlemmers adgang til sagsindsigt i medfør af den kommunale styrelseslovs § 9 i fortrolige oplysninger om en patient forudsætter, at de omhandlede oplysninger vil kunne videregives fra en sundhedsperson i overensstemmelse med §§ 26 og 27 i lov om patienters retsstilling.

Det fremgår af forarbejderne til § 26 i lov om patienters retsstilling, at fortrolige oplysninger om en patient efter § 26 i lov om patienters retsstilling som udgangspunkt kun kan videregives med patientens skriftlige samtykke, jf. § 27 i lov om patienters retsstilling. Det fremgår endvidere, at videregivelse uden sådant samtykke kun kan ske i de i

stk. 2 omhandlede situationer og – medmindre særlige grunde foreligger – kun efter at sådant samtykke forgæves har været søgt indhentet.

Efter § 26, stk. 2, nr. 1, i lov om patienters retsstilling, kan fortrolige oplysninger om en patient videregives uden patientens samtykke, når det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives, og oplysningen må antages at have væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling.

Bestemmelsen omfatter efter sin ordlyd enhver videregivelse af oplysninger, som i henhold til andre love end lov om patienters retsstilling skal videregives.

Det er imidlertid Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at bestemmelsen hen- set til lovens formål må fortolkes således, at det udtrykkeligt skal fremgå af den pågæl- dende lov, at fortrolige oplysninger om en patient skal videregives.

Det bemærkes hertil, at det af de bestemmelser, der i forarbejderne til § 26, stk. 2, nr. 1, nævnes som eksempler på bestemmelser, hvoraf det følger, at fortrolige oplysninger om en patient skal videregives, udtrykkeligt fremgår, at enhver oplysning, herunder journaloplysninger, skal videregives.

Det er på denne baggrund Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at fortrolige oplysninger om en patient ikke kan videregives i medfør af § 26, stk. 2, nr. 1, i lov om patienters retsstilling som følge af et amtsrådsmedlems begæring om sagsindsigt.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har herved lagt vægt på, at det ikke udtrykkeligt fremgår af § 9 i lov om kommunernes styrelse eller forarbejderne til bestemmelsen, at den pligtmæssige videregivelse af oplysninger, som sker som følge af en begæring om sagsindsigt, omfatter videregivelse af fortrolige oplysninger, der er omfattet af lov om patienters retsstilling.

Efter § 26, stk. 1, nr. 3, i lov om patienters retsstilling kan fortrolige oplysninger om en patient videregives uden patientens samtykke, når videregivelsen er nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver. Bestemmelsen omfatter også videregivelse af oplysninger til andre dele af den amtskommunale administration til brug for tilsyns- eller kontrolfunktioner. Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets op- fattelse kan videregivelse af oplysninger til brug for udøvelsen af et amtsrådsmedlems adgang til at indbringe ethvert spørgsmål om kommunens anliggender for amtsrådet ikke sidestilles hermed. Fortrolige oplysninger om en patient vil således ikke kunne vi- deregives i henhold til § 26, stk. 1, nr. 3, i lov om patienters retsstilling som følge af et amtsrådsmedlems begæring om sagsindsigt.

Det er således sammenfattende Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at der ikke uden en patients samtykke kan ske videregivelse af fortrolige oplysninger om pa- tienten som følge af et amtsrådsmedlems begæring om sagsindsigt efter § 9 i lov om kommunernes styrelse.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal beklage den sene besvarelse.

Med venlig hilsen

Christian Schønau

2. Genpart til orientering for 1. sundhedskontor